

The educational trajectory of visualization of educational information indicated by the author significantly increases the effectiveness of distance learning in this subject and contributes into the optimization of the learning process in it. In this article, the author emphasizes the actuality of this problem, which is actuality with new social conditions and dynamic changes in the environment that modified the functional role of the education system. The author considers it appropriate that the problem of improving the quality of professional training of designers direct to the creation of innovative information clarity. The informative content of online visualization, in turn, provides a conjunction between the concrete and the abstract, and, that the most important it helps of detection and identification of the qualities and properties of the study objects, optimizes the process of online learning in general. Considering the main tasks, the subject of the discipline, as well as the list of required university program of students knowledges and skills, the author concluded that consistent clarity based on the analytical functions mechanism creates conditions for the implementation “Drawing and Painting” subject’s program at Design and Advertising Faculty for the Landscape and Interior Design students in digital format.

Keywords: distance learning, transformation of methodological approaches, professional qualities, spatial vision.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-151.2021.16>

УДК 378.091.32.37.091.12.011.3-051]:78

Савченко Р. А., Пань Цяньї

ВИКОРИСТАННЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Обґрунтовується актуальність використання театральних технологій в професійній підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва. Мета статті полягає у виділенні та обґрунтуванні засобів, пов'язаних з театральною педагогікою, за допомогою яких у майбутніх вчителів музичного мистецтва вдосконалюються як технічні навички, так і здатність до сприйняття, розуміння та сценічного втілення інтонаційної змістовності музичних образів та інтонаційної драматургії музичного твору. Визначено, що провідними професійними якостями вчителя музичного мистецтва виступає артистизм (або сценічність) та персонажна свідомість, які значною мірою визначають ступінь його власної “включеності” та здатності до залучення інших учасників до творчого виконавського та педагогічного процесу, а також високий емоційно-смісловий рівень творчого процесу. Доведено, що для професійної підготовки вчителя музичного мистецтва проблема формування педагогічного артистизму є надзвичайно значущою, оскільки вся його виконавська діяльність вимагає акторської майстерності, що реалізується в напрямку “виконавець – слухач”, тоді як педагогічна діяльність, наприклад, у хоровому або вокальному класі має на увазі децю іншу систему відносин, яку можна охарактеризувати як взаємно спрямовану, варіативну, де викладач і студенти/студент є партнерами педагогічного та сценічного спілкування. Артистизм розуміється як комплекс сценічної адаптованості, емоційної “заразливості” та якості, що характеризує рівень професійної майстерності, “персональної свідомості” вчителя-музиканта. Персонажна свідомість у процесі професійної підготовки вчителя музичного мистецтва розглядається як з художньо-виконавчої, так й з педагогічної позиції, виступаючи провідним засобом театральної педагогіки. Використання засобів театральної педагогіки на етапі професійного становлення майбутнього вчителя музичного мистецтва

робить актуальною розробку заявленої теми, оскільки для її вирішення необхідно розробити ефективні форми та методи навчання, спрямовані на формування техніко-операційних, художньо-виконавчих і особистісно-діяльнісних якостей.

Ключові слова: театральна педагогіка, педагогічний артистизм, персонажна свідомість, музична інтонація, вчитель музичного мистецтва.

Формування комплексу професійних якостей вчителя музичного мистецтва може бути забезпечене єдністю засобів музичної та театральної педагогіки. З одного боку, актуальність звернення до принципів та засобів театральної педагогіки в процесі професійної підготовки вчителів різних предметних напрямків, є очевидною через визнання артистизму як важливої професійної якості особистості (Булатова (2004), Голік (2011), Мацієвська (2006), Середа (2011), Тюменєва (2018) Особливо активно педагогічна проблема розробляється у підготовці майбутнього педагога-музиканта (Лей (2010), Плеханова (2010), Савостьянов (2007)). Тут же слід виділити дослідження завдань психологічної підготовки музиканта до концертних виступів та методів подолання так званого естрадного хвилювання, з іншого боку, перекладання дослідження проблематики в галузь різних видів музичного виконавства локалізує процес формування основ акторської майстерності переважно у сфері сценічних виступів та підготовки до них.

Мета статті полягає у виділенні та обґрунтуванні засобів, пов'язаних з театальною педагогікою, за допомогою яких у майбутніх вчителів музичного мистецтва вдосконалюються як технічні навички, так і здатність до сприйняття, розуміння та сценічного втілення інтонаційної змістовності музичних образів та інтонаційної драматургії музичного твору.

Серед значущих якостей вчителя музичного мистецтва, що визначають його цілісний особистісно-професійний образ, необхідно виділити педагогічний артистизм як показник рівня загальнопедагогічної та духовної культури та професійної майстерності. Педагогічний артистизм розуміється нами як сукупність акторсько-сценічних умінь педагога, що забезпечують реалізацію його комунікативної компетентності як комплексу здібностей: адаптації до різних ситуацій публічних виступів та спілкування, до художньо-виразного образного втілення ідеї, до особливої "заразливості". Звертаючись до необхідності володіння педагогом вміннями точної та образної передачі думок, дослідники наголошують на подібних завданнях загальної та театральної педагогіки [10]. Про вчителя кажуть – це "театр одного актора", про урок вчителя-майстра – це робота акторського ансамблю, де кожен учасник стає дійовою особою з правом на самовираження.

Для професійної підготовки студента закладу вищої освіти музично-педагогічного профілю проблема формування педагогічного артистизму є надзвичайно значущою, оскільки вся його виконавська діяльність вимагає акторської майстерності, що реалізується в напрямку "виконавець – слухач", тоді як педагогічна діяльність, наприклад, у хоровому або

вокальному класі має на увазі дещо іншу систему відносин, яку можна охарактеризувати як взаємно спрямовану, варіативну, де викладач і студенти/студент є партнерами педагогічного та сценічного спілкування. Цей підхід вимагає звернення до потенціалу театральної педагогіки у процесі професійної підготовки майбутнього фахівця [14].

Взаємодія музичної та театральної педагогіки має давнє історичне коріння, яке відсилає до рубежів XIX-XX ст., коли в рамках курсів для вчителів музики, організованих за ініціативою А. Красьова, слухачам було запропоновано вивчення основ режисерської справи – вибору репертуару, проведення репетицій, сценічне оформлення. Проте така ситуація лише відповідала на запит самих вчителів, які, крім власне педагогічної діяльності, здійснювали ще й організацію просвітницьких бесід, музично-літературних вечорів, шкільних театралізованих вистав.

Історія методики викладання в Україні та за кордоном, поява та розвиток нових методів навчання завжди було пов'язано з новими тенденціями в мистецтві, у лінгвістиці, психології та педагогіці. Театральна педагогіка – міждисциплінарний напрям, поява якого зумовлена низкою соціокультурних та освітніх факторів. Метою театральної педагогіки завжди залишалося розкріпачення психофізичного апарату учня, активне засвоєння обсягу навчального матеріалу, підвищення мотивацій, зміцнення взаємозв'язків у колективі, підвищення авторитету вчителя, напрацювання процесів взаємодопомоги та співробітництва між тими, хто навчається.

К. Орф, називав вчителя музичного мистецтва “універсальним артистом”, який поєднує різноманітні функції педагога, а також виконавця, актора та режисера різних форм роботи з учнями [16]. Педагогічний артистизм в такому розумінні – це не тільки виконавська майстерність, що дозволяє на високому художньому рівні створювати інтерпретацію музичного твору, а й набагато більш високий рівень професійної майстерності, який трактується як здатність вільно відчувати себе в різних комунікаціях, яскраво пред'являти учасникам творчого колективу своє “я”, емоційно та захоплююче розповідати про мистецтво, заряджаючи їх творчою атмосферою [1].

Подібність концептуальних основ педагогічної та акторської діяльності підтверджується реалізацією соціальної функції виховання; діяльнісним характером; специфікою особистісного на аудиторію; єдністю фізичного та психологічного дій; можливим переведенням дії з “повсякденної дійсності в площину уяви” (К. Станіславський); а також наявністю самостійної та вільної творчості [14].

Цікавим є звернення до феномену театральності особистості, хоча в наукових дослідженнях ця назва не утвердилася як науковий термін або як позначення самостійної естетичної категорії і найчастіше використовується як своєрідний епітет, оціночний визначення. Звертається увагу на те, що театральність поведінки людини характеризується не просто виразною значимістю її мови та дій, а її орієнтованістю на враження, у зв'язку з чим

ведення мови, міміка, жестикуляція є своєрідною гіперболою “звичайної” людської поведінки, розраховану на публічний, масовий ефект [11].

Театральність як психологічна характеристика особистості є основою публічної діяльності, прямо чи опосередковано спрямованої на широкі, групові контакти, що у той самий час не виключає інтимного спілкування “очі в очі”. Такою є діяльність вчителя музичного мистецтва. Правомірно охарактеризувати театральність як прямо чи опосередковано спрямовану до широких, групових контактів активність, ефектність мовної і жестово-мімічної поведінки людини, смисловий зміст і виразність якої зрозумілі значної аудиторії.

У процесі професійної підготовки педагога-музиканта поняття “артистизм” часто замінюється поняттям “сценічність”; останнє означає якусь “наверненість” лицедійства та взаємодію з глядачем, їхня представленість нібито на “сцені свідомості”, а не тільки на сцені [6]. Крім сценічності, у структурі театральності особистості також виділяють, “глядацтво” як здатність емоційного та смислового відображення та вираження ставлення до того, що відбувається, і “сюжетність” як логічну мотивованість кожної наступної дії щодо мети та сенсу педагогічної та виконавчої діяльності. Важливо також розглядати музично-виконавський та вокально-педагогічний процес із театральної точки зору як гру. Актуальними є неUTILІтарність, спонтанність, креативність такої театралізованої гри, яка розуміється як вільна діяльність сутнісних сил і здібностей людини, яка не має цілей, що лежать поза межами гри. І музичне виконавство, і музично-педагогічна взаємодія як гра перетворюють реальність і надають людям (виконавцям, глядачам, майбутнім вчителям музичного мистецтва) інший вид існування.

Провідна роль в умовах професійної підготовки вчителя музичного мистецтва належить найтоншому, найглибшому смислому “матеріалу” вокально-сценічного мистецтва – інтонації, в якій здійснює себе персонажна свідомість [12]. Формування персонажної свідомості у процесі навчання має стати провідною якістю професійної компетентності вчителя музичного мистецтва. Музична інтонація несе і чуттєво забарвлену, невербально виражену думку музичного образу персонажа, що виникає як емоційно-вольова реакція композитора, та виконавця – на персонаж. При підході до персонажа як особистості остання постає носієм системи смислів, з тією різницею, що перетворювачем смислів та модифікатором тексту-свідомості виступає виконавець, і спонтанність персонажної свідомості виявляється психологічно мотивованим вибором виконавця.

Перспективність формування персонажної свідомості у процесі професійної підготовки вчителя музичного мистецтва розуміється як з художньо-виконавчого, так й з педагогічного погляду, виступаючи провідним засобом театральної педагогіки. Наприклад, слідом за перетворенням студентів-співаків – учасників вокального ансамблю або хору у виконавчому процесі, який використовує властивості їх психіки як

інструмент та матеріал “образотворчості”, психологічна природа керівника творчого колективу об'єктивує “переживання персонажного буття” та “образно-сміслові інтонування” у вербальні та невербальні перевтілення [15].

Артистизм, або сценічність співаків розглядається як єдність розвинених інтерпретаційних здібностей, умінь самоконтролю та саморегуляції зміни персонажних станів та самопочуттів, володіння навичками самоналаштування на певний емоційний модус та емоційної “заразливості”, а також дії відповідно до виконавського та психолого-педагогічного процесів. У зв'язку з цим симбіоз музичної та театральної педагогіки у процесі професійної підготовки вчителя музичного мистецтва як керівника творчого колективу, по-перше, надає йому можливість усвідомлювати себе не лише як “транслятора” учасникам колективу певного обсягу необхідної інформації, виконавських умінь та навичок, але й також як носія духовних, художньо-естетичних цінностей; по-друге, сприяє його творчому самовираженню як у виконавській, так і в педагогічній діяльності; по-третє, забезпечує комфортне та адекватне сценічне самопочуття у вирішенні вокально-педагогічних та художніх завдань.

Отже, якість професійної підготовки вчителя музичного мистецтва може бути забезпечена тісною взаємодією музичної та театральної педагогіки. Провідними професійними якостями педагога виступає артистизм (або сценічність) та персонажна свідомість, які значною мірою визначають ступінь його власної включеності та здатності до залучення співаків-учасників до творчого виконавського та педагогічного процесу, а також високий емоційно-смісловий рівень творчого процесу.

Використана література

1. Булатова О. С. Общность и различие актерско-режиссерской и педагогической деятельности // Искусство и образование. 2004. № 1. С. 45-53.
2. Голік О. Режисерська діяльність як елемент театральної педагогіки // Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2011. № 4 (Ч. 1). С. 125-130.
3. Иванова Н. В. Использование методов театральной педагогики в процессе формирования педагогического мастерства у студентов педагогических вузов // Новое в профессиональной подготовке будущих учителей школы : сб. науч. ст. Минск, 1992. С. 101-112.
4. Ильина Л. А. Формирование художественных навыков педагогического мастерства будущего учителя средствами театрального искусства : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Магнитогорск, 2000. педагогические науки.
5. Лей В. Формування вокально-сценічної майстерності майбутнього вчителя музики [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / В. Лей. К., 2010. 23 с.
6. Мацеевская С. В. Использование средств театральной педагогики при профессиональной подготовке учителя музыки // Среднее профессиональное образование. 2006. № 9. С. 61-64.
7. Надолинская Т. В. Интегрированные театральные технологии в музыкальном и художественном образовании : учеб.-метод. пособие. Ростов н/Д. : Изд-во РО ИПК и ПРО, 2010.
8. Нижникова А. Б. Певческая культура учителя музыки как предмет исследования в теории музыкальной педагогики. Минск : Бестпринт, 2003.
9. Плеханова О. Е. Формування вокально-сценічної майстерності майбутнього вчителя музики [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / О. Е. Плеханова. К., 2010. 23 с.
10. Савостьянов А. С. Общая и театральная психология : учеб. пособие для студентов вузов.

- СПб. : каро, 2007.
11. Серєда Н. В. Елементи театральної педагогіки у формуванні педагогічної майстерності // Теорія і практика управління соціальними системами, 2011, № 2, С. 48-54.
 12. Силантьєва И. И. Алгоритмы преобразования : учеб. пособие для муз. вузов. 2-е изд., значит. доп. М. : Кириллица, 2007.
 13. Стихун Л. П., Стихун Н. В. Використання елементів театального мистецтва у сучасній педагогічній практиці загальноосвітніх шкіл // Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету, 2014, Вип. 8 (51), С. 84-87.
 14. Ткаченко Т. В. Формування вокально-сценічної культури студентів мистецьких факультетів педагогічних вузів [Текст] : монографія. Х. : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2016. 307 с.
 15. Тюменева Т. С. Артистизм педагога-музиканта в системі його професійних компетенцій : автореф. дис. ... канд. пед. наук. М., 2015.
 16. Тютюнникова Т. Э. Концепция творческого обучения Карла Орфа : автореф. дис. ... канд. искусствоведения. М., 1999.
 17. Цзинхен Г. Формування сценічної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва засобами естрадного співу [Текст] : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Г. Цзинхен ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова.

References

- [1]. Bulatova O. S. Pedagogicheskij artistizm: ucheb. posobie dlja stud. vyssh. ucheb. zavedenij. M. : Izd. centr "Akademija", 2001.
- [2]. Holik O. (2011). Director's activity as an element of theatrical pedagogy [Problems of modern teacher training]. № 4. Part 1. P. 125-130.
- [3]. Ivanova N. V. Ispol'zovanie metodov teatral'noj pedagogiki v processe formirovanija pedagogicheskogo masterstva u studentov pedagogicheskikh vuzov // Novoe v professional'noj podgotovke budu-shhih uchitelej shkoly : sb. nauch. st. Minsk, 1992. S. 101-112.
- [4]. Il'ina L. A. Formirovanie hudozhestvennyh navykov pedagogicheskogo masterstva budushhego uchitelja sredstvami teatral'nogo iskusstva : avtoref. dis. ... kand. ped. nauk. Magnitogorsk, 2000.
- [5]. Lei V. Formation of vocal and stage skills of the future music teacher : author's ref. dis. ... kand. ped. nauk, Kyiv, 2010.
- [6]. Macievskaja S. V. Ispol'zovanie sredstv teatral'noj pedagogiki pri professional'noj podgotovke uchitelja muzyki // Srednee professional'noe obra-zovanie. 2006. № 9. S. 61-64.
- [7]. Nadolinskaja T. V. Integrirovannye teatral'nye tehnologii v muzykal'nom i hudozhestvennom obra-zovanii : ucheb.-metod. posobie. Rostov n/D. : Izd-vo RO IPK i PRO, 2010.
- [8]. Nizhnikova A.B. Pevcheskaja kul'tura uchitelja muzyki kak predmet issledovanija v teorii muzykal'noj pedagogiki. Minsk : Bestprint, 2003.
- [9]. Plekhanova O. E. Formuvannia vokalno-scenicheskoi maysternosti maybutnoho uchytelia muzyky] : avtoref. dis. ... kand. ped. nauk. Kyiv, 2010.
- [10]. Savost'janov A. S. Obshhaja i teatral'naja psiho-logija: ucheb. posobie dlja studentov vuzov. SPb. : KARO, 2007.
- [11]. Sereda N. V. (2011). Elements of theatrical pedagogy in forming pedagogical skills. [Theory and practice of social systems management]. № 2, pp. 48-54.
- [12]. Silant'eva I. I. Algoritmy preobrazhenija : ucheb. posobie dlja muz. vuzov. 2-e izd., znachit. dop. M. : Kirillica, 2007.
- [13]. Stykhun L. P., Stykhun N. V. (2014). The use of elements of dramatic art in the modern pedagogical practice of secondary schools. [Scientific notes of Rivne State Humanities University],8 (51), pp. 84-87.
- [14]. Tkachenko T. V. Formation of vocal and stage culture of students of art faculties of pedagogical universities [Text] : monograph. Kharkiv, 2016.
- [15]. Tjumeneva T. S. Artistizm pedagoga-muzy-kanta v sisteme ego professional'nyh kompetencij : avtoref. dis. ... kand. ped. nauk. M., 2015.
- [16]. Tjutjunnikova T. Je. Konceptija tvorcheskogo obuchenija Karla Orfa : avtoref. dis. ... kand. ped. nauk. M., 1999.
- [17]. Jinghen G. Formation of stage culture of future teachers of music by means of variety singing : avtoref. dis. ... kand. ped. nauk. Kyiv, 2018.

Савченко Р. А., Пань Цяньи. Применение театральных технологий в профессиональной подготовке будущих учителей музыкального искусства.

Обосновывается актуальность применения театральных технологий в профессиональной подготовке учителя музыкального искусства. Цель статьи состоит в выделении и обосновании средств, связанных с театральной педагогикой, с помощью которых у будущих учителей музыкального искусства совершенствуются как технические навыки, так и способность восприятия, понимания и сценического воплощения интонационной содержательности музыкальных образов и интонационной драматургии музыкального произведения. Определено, что ведущими профессиональными качествами учителя музыкального искусства выступает артистизм (или сценичность) и персонажное сознание, в значительной степени определяющие степень его собственной «включенности» и способности к привлечению других участников к творческому исполнительскому и педагогическому процессу, а также высокий эмоционально-смысловой уровень творческого процесса. Доказано, что для профессиональной подготовки учителя музыкального искусства проблема формирования педагогического артистизма чрезвычайно значима, поскольку вся его исполнительская деятельность требует актерского мастерства, реализуемого в направлении «исполнитель – слушатель», тогда как педагогическая деятельность, например, в хоровом или вокальном классе подразумевает несколько иную систему отношений, которую можно охарактеризовать как взаимно направленную, вариативную, где преподаватель и студенты/студентки являются партнерами педагогического и сценического общения. Артистизм понимается как комплекс сценической адаптированности, эмоциональной «уязвимости» и качества, характеризующей уровень профессионального мастерства, «персонажного сознания» учителя-музыканта. Персонажное сознание в процессе профессиональной подготовки учителя музыкального искусства рассматривается как с художественно-исполнительной, так и с педагогической позиции, выступая ведущим средством театральной педагогики. Использование средств театральной педагогики на этапе профессионального становления будущего учителя музыкального искусства делает актуальной разработку заявленной темы, поскольку для решения необходимо разработать эффективные формы и методы обучения, направленные на формирование технико-операционных, художественно-исполнительных и личностно-деятельных качеств.

Ключевые слова: театральная педагогика, артистизм, персонажное сознание, музыкальная интонация, учитель музыкального искусства.

Savchenko R., Pan Qianyi. Application of theatrical technologies in the professional training of future teachers of musical art.

The relevance of the use of theatrical technologies in the professional training of a teacher of musical art is substantiated. The purpose of the article is to identify and substantiate the means associated with theatrical pedagogy, with the help of which future teachers of musical art improve both technical skills and the ability to perceive, understand and stage the embodiment of the intonation richness of musical images and the intonational dramaturgy of a musical work. It has been determined that the leading professional qualities of a teacher of musical art are artistry (or stage presence) and character consciousness, which largely determine the degree of his own «inclusion» and the ability to attract other participants to the creative performing and pedagogical process, as well as a high emotional and semantic level of creativity. process. It has been proved that for the professional training of a teacher of musical art, the problem of the formation of pedagogical artistry is extremely significant, since all his performing activities require acting skills, implemented in the direction of «performer - listener», while pedagogical activity, for example, in a choir or vocal class implies a slightly different system. relations, which can be characterized as mutually directed, variable, where the teacher and students / students are partners in pedagogical and stage communication. Artistry is understood as a complex of stage adaptability, emotional «vulnerability» and a quality that characterizes the level of professional skill, «personal consciousness» of a musician teacher. Character consciousness in the process of professional training of a teacher of

musical art is considered both from an artistic and performing and from a pedagogical position, acting as the leading means of theatrical pedagogy. The use of theatrical pedagogy tools at the stage of professional development of the future teacher of musical art makes the development of the stated topic relevant, since for the solution it is necessary to develop effective forms and methods of teaching aimed at the formation of technical-operational, artistic-performing and personal-active qualities.

Keywords: theater pedagogy, artistry, character consciousness, musical intonation, teacher of musical art.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-151.2021.17>

УДК 378.091.32.785.071.2

Савченко-Шлапак Ю. О.

ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТЬОГО КЕРІВНИКА ВОКАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ В УМОВАХ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У сучасній вітчизняній музичній культурі залишається актуальною традиція вокального ансамблевого виконавства, яка особливо підтримується останніми роками засобами масової інформації і позитивно впливає на музичне виховання молоді. Заняття студентів у вокальному ансамблі сприяють розширенню музичної культури молодих людей, розвитку їхніх музичних здібностей (мелодійного, ритмічного, тембрового, гармонійного слуху; вокального голосу; музичності в цілому), а також виховують сценічну культуру, художній смак, творчу ініціативу і самостійність.

У статті визначаються критерії якості підготовки майбутнього фахівця для ефективної реалізації його практичної діяльності як керівника дитячо-юнацького вокального колективу. Зростає потреба в розробці нових концептуальних підходів до професійно-педагогічного трактування майбутнього керівника вокального ансамблю як творчої особистості, які є визначальними в розвитку характеру навчання.

Метою статті є теоретичне обґрунтування проблеми професійного становлення та критеріїв підготовки майбутнього керівника вокального ансамблю в умовах музично-педагогічної освіти. Встановлено, що організація та функціонування вокального ансамблю буде ефективними, якщо: буде розкрита специфіка та основні етапи організації вокального ансамблю; у процесі розвитку виконавської майстерності учасників будуть виявлені та реалізовані можливості організації вокального ансамблю; індивідуальні та колективні форми організації занять вокального ансамблю будуть спрямовані на розвиток виконавської майстерності кожного учасника та всього колективу в цілому; організація репетиційної роботи та звітні виступи сприятимуть досягненню наміченої мети у розвитку виконавської майстерності учасників вокального ансамблю; реалізація індивідуального підходу до виховання музичних потреб та здібностей сприятиме ефективному розвитку виконавської майстерності студентів.

Ключові слова: музично-освітнє середовище, вокально-хорова підготовка, колективне виконавство, творча співпраця, інтеграція професійних знань.

У сучасній вітчизняній музичній культурі залишається актуальною традиція вокального ансамблевого виконавства, яка особливо підтримується